

Αρ. φακ.: Α/Π 1852/2018
Α/Π 1187/2019

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ
ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΕΛΩΝ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΣΚΥΒΑΛΩΝ
ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΑΘΗΚΟΛΩΝΗΣ

Τομέας Θεμάτων Οικονομικής Υφής

Προϊστάμενος: Γιώργος Π. Κρασσάς

Ερευνών Λειτουργός: Πανίκος Γιωργαλλής

Λευκωσία, 5 Μαρτίου 2021

ERA House, Διαγόρου 2, 1097 Λευκωσία, Κύπρος Τηλ./Tel. 22 405500

ERA House, 2, Diagorou Str., 1097 Nicosia Cyprus Τηλεομ./Fax. 22 672881

Ιστοσελίδα/Webpage: www.ombudsman.gov.cy Ηλεκ. Διευ./Email: ombudsman@ombudsman.gov.cy

Facebook: *Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων – Cyprus Ombudsman*, Twitter:

@CYOmbudsman

1. Περιγραφή Παραπόνων και Έρευνας

Ο κ. ΧΧΧΧΧ ο οποίος κατέχει ακίνητη περιουσία στην κοινότητα Μαθηκολώνης, με επιστολές του ημερομηνίας 15 Νοεμβρίου 2018 και 4 Ιουλίου 2019, μου υπέβαλε παράπονα εναντίον του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης. Τα παράπονα αφορούσαν το ύψος της ετήσιας εισφοράς κοινοτικών υπηρεσιών και των τελών αποκομιδής σκουβάλων που του επιβλήθηκαν για τα έτη 2016 - 2018 και την απόρριψη των σχετικών ενστάσεων που αυτός υπέβαλε στον Έπαρχο Λεμεσού για τις πιο πάνω φορολογίες. Ο παραπονούμενος, ισχυρίστηκε, επίσης, ότι δεν υπήρχαν διαφανή κριτήρια για την επιβολή της εισφοράς κοινοτικών υπηρεσιών και ότι, ένεκα τούτου, ευνοούνται ο Πρόεδρος και τα Μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου αλλά και συγγενικά τους πρόσωπα.

Στα πλαίσια της διερεύνησης της υπόθεσης, ζήτησα και έλαβα τα σχόλια και τις απόψεις του Επάρχου Λεμεσού. Λειτουργός του Γραφείου μου είχε, επίσης, τηλεφωνικές συνομιλίες με αρμόδιους λειτουργούς της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού, με τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης και με τον παραπονούμενο.

2. Διαπιστώσεις

2 Α. Ετήσια Εισφορά Κοινοτικών Υπηρεσιών - Νομικό Πλαίσιο/Νομολογία

Η επιβολή ετήσιας εισφοράς κοινοτικών υπηρεσιών προβλέπεται στην παράγραφο (ιζ) του άρθρου 83 των περί Κοινοτήτων Νόμων. Σύμφωνα με αυτή τη διάταξη, κάθε Κοινοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να επιβάλλει ετήσια εισφορά για την παροχή κοινοτικών υπηρεσιών, που δεν υπερβαίνει τα οκτακόσια πενήντα τέσσερα ευρώ (€854), σε κάθε κάτοχο περιουσίας που βρίσκεται στην κοινότητα. Το ύψος της εισφοράς υπολογίζεται σύμφωνα με την περιουσία κάθε κατόχου και, για τον καθορισμό του ύψους της, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οποιοιδήποτε άλλοι φόροι επιβάλλονται στον κάτοχο από το Συμβούλιο.

Οι «κοινοτικές υπηρεσίες» σε σχέση με τις οποίες επιβάλλεται η ετήσια εισφορά, είναι όλες οι υπηρεσίες που παρέχει προς το κοινό το Συμβούλιο, σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους ή οποιοδήποτε άλλο νόμο και σχετικούς Κανονισμούς¹.

Η έννοια του όρου «κάτοχος», ορίζεται στο άρθρο 2 των περί Κοινοτήτων Νόμων. Πρόκειται για κάθε πρόσωπο «που έχει πραγματική κατοχή οποιασδήποτε ακίνητης ιδιοκτησίας μέσα στην κοινότητα χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο τίτλος δυνάμει του οποίου κατέχει την ιδιοκτησία αυτή ή, σε περίπτωση μη κατεχόμενης ιδιοκτησίας, το πρόσωπο που δικαιούται να την κατέχει και περιλαμβάνει και τον ιδιοκτήτη κάθε κινητής περιουσίας».

Στους περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικούς) Κανονισμούς, αναφέρεται ότι το κάθε Κοινοτικό Συμβούλιο πρέπει να ετοιμάζει, μέχρι τις 30 Ιουνίου κάθε έτους, κατάλογο στον οποίο αναγράφονται, μεταξύ άλλων, το όνομα και το ποσό της ετήσιας

¹ Άρθρο 2 του περί Κοινοτήτων Νόμου, «ερμηνευτικές διατάξεις».

εισφοράς που αναλογεί στον κάθε κάτοχο περιουσίας που βρίσκεται στα όρια της κοινότητας². Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μεριμνά για τη γνωστοποίηση αντιγράφων του καταλόγου με δημόσια γνωστοποίηση³ και κάθε κάτοχος περιουσίας που βρίσκεται μέσα στην περιοχή της κοινότητας και το όνομα του περιλαμβάνεται στον κατάλογο, οφείλει να πληρώσει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του έτους που αφορά ο κατάλογος, το ποσό της ετήσιας εισφοράς που του επιβλήθηκε⁴.

Σύμφωνα με το άρθρο 116(1)(ζ)(i) των περί Κοινοτήτων Νόμων, τα Κοινοτικά Συμβούλια έχουν υποχρέωση να αποστέλλουν σε όλους τους κατόχους περιουσίας που δε διαμένουν στην κοινότητα ειδική ειδοποίηση για τις εισφορές κοινοτικών υπηρεσιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 106 (1) (δ) των ίδιων Νόμων, «κάθε πρόσωπο το οποίο έχει παράπονο από την επιβολή ή καταλογισμό από το Συμβούλιο οποιουδήποτε ποσού μπορεί μέσα σε δεκατέσσερις ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης του Συμβουλίου να υποβάλει προσφυγή στον Υπουργό (Εσωτερικών)». Ο Υπουργός Εσωτερικών έχει εκχωρήσει στον οικείο Έπαρχο, την εξουσία που έχει αναφορικά με τη δυνατότητα ανάκλησης ή τροποποίησης απόφασης Κοινοτικού Συμβουλίου σε σχέση με επιβληθείσες φορολογίες. (Η ίδια προθεσμία ισχύει και για τα τέλη αποκομιδής σκυβάλων - βλ. πιο κάτω).

Σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 99 των ίδιων νόμων, «αν οποιοιδήποτε φόροι, τέλη, μισθώματα, η δικαιώματα, πληρωτέα δυνάμει του παρόντος Νόμου ή οποιοδήποτε κανονισμού ο οποίος εκδίδεται δυνάμει αυτού, δεν καταβληθούν, όταν καταστούν απαιτητά, τότε αυξάνονται κατά δέκα επί τοις εκατόν (10%)». (Η ίδια πρόνοια, για την επιβολή επιβάρυνσης ύψους 10%, ισχύει και για τα τέλη αποκομιδής σκυβάλων - βλ. πιο κάτω).

Η εισφορά κοινοτικών υπηρεσιών είναι, με βάση τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, φόρος και ο φόρος, αναφέρει το Δικαστήριο, είναι δημόσιο έσοδο αναγκαστικού χαρακτήρα, γενικό μέτρο για κάλυψη δημόσιων οικονομικών αναγκών, ανεξάρτητα αν και σε ποιο μέτρο ωφελείται ο φορολογούμενος· ο φόρος δεν αποτελεί αντάλλαγμα για ορισμένη ωφέλεια και ο σκοπός του και η δημοσιονομική αιτία για την οποία επιβάλλεται δεν έχει νομική σημασία.⁵

Περαιτέρω, το Ανώτατο Δικαστήριο επισημαίνει την ανάγκη δέουσας έρευνας σε σχέση με κάθε περίπτωση κατόχου περιουσίας στον οποίο επιβάλλεται ετήσια εισφορά κοινοτικών υπηρεσιών, σε σχέση με την αξία της περιουσίας του, ώστε το ύψος της εισφοράς/φόρου να είναι αιτιολογημένο με επαρκή στοιχεία. Τόσο η επαρκής έρευνα όσο και η αιτιολογία κάθε απόφασης είναι υποχρέωση των Κοινοτικών Συμβουλίων, δυνάμει των περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμων⁶ και, όπως τονίζεται από το Δικαστήριο, όταν (αυτά) ελλείπουν και δεν καταδεικνύεται ο τρόπος

² Κανονισμός 231 των περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικοί) Κανονισμοί του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινοτριμιθιάς του 2003

³ Κανονισμός 232 των ίδιων Κανονισμών

⁴ Κανονισμός 233 των ίδιων Κανονισμών

⁵ Παπάς ν. Συμβ. Βελτ. Κακοπετριάς, (1989) 3 Α.Α.Δ. 322.

⁶ Άρθρα 45 και 26 των περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμων

υπολογισμού της εισφοράς, (κατά πόσο, δηλαδή, είναι ανάλογη της περιουσίας και αν η εισφορά υπολογίστηκε στη βάση αντικειμενικών, λογικών και δίκαιων κριτηρίων), είναι ανέφικτος ο δικαστικός έλεγχος. Εξ' ου και το Ανώτατο Δικαστήριο έχει ακυρώσει αποφάσεις Κοινοτικών Συμβουλίων που αφορούσαν επιβολή ετήσιας εισφοράς κοινοτικών υπηρεσιών και δεν ήταν επαρκώς ή ορθώς αιτιολογημένες. (Βλ. Απόφαση ημερ. 15 Μαρτίου 2001 στην προσφυγή με αρ. 1362/2000 **Λάκης Ιωάννου ν. Συμβουλίου Βελτιώσεως Αυγόρου** και Αποφάσεις ημερ. 17 Ιουνίου 2014 στις προσφυγές με αρ. 1642/2011 και 1690/2011 **Δημήτρη Εύζωνα ν. Κοινοτικού Συμβουλίου Χλώρακας και Ανδρέας Εύζωνα ν. Κοινοτικού Συμβουλίου Χλώρακας** αντίστοιχα).

Αποτελεί γενική αρχή δικαίου ότι η εκτίμηση των βασικών πραγματικών περιστατικών, όπως είναι ο καθορισμός του ύψους της εισφοράς, αποτελεί αρμοδιότητα της Διοίκησης, η οποία δεν μπορεί να υποκατασταθεί ούτε από το Ανώτατο Δικαστήριο, κατά την άσκηση της αναθεωρητικής του Δικαιοδοσίας (βλ. Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Προσφυγή **Ηρακλή Κράνου ν. Δήμου Λεμεσού**, με αρ. 18/1991, ημερ. 28 Ιουνίου 1991), ούτε και από τον Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατά την άσκηση του εξωδικαστικού ελέγχου του.

2.Β. Τέλη αποκομιδής σκυβάλων - Νομικό Πλαίσιο/Νομολογία

Η αρμοδιότητα των Κοινοτικών Συμβουλίων να επιβάλλουν ετήσιο τέλος σκυβάλων εδράζεται στον Κανονισμό 104 των περί Διοίκησης των Τοπικών Υποθέσεων (Γενικών) Κανονισμών του Κοινοτικού Συμβουλίου Κοκκινότριμιθιάς του 2002 (Κ.Δ.Π. 294/2002), ο οποίος προνοεί ότι:

«Τα ακόλουθα τέλη θα πληρώνονται από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο οποιουδήποτε οικήματος για τη μετακίνηση των σκυβάλων:

- (α) Για κάθε κατοικία ή διαμέρισμα πολυκατοικίας ποσό μέχρι €170.86 το χρόνο ή μέρος του χρόνου.*
- (β) για κάθε ξενοδοχείο ή τουριστικό κατάλυμα ποσό μέχρι €34.17, κατά κλίνη το χρόνο ή μέρος του χρόνου*
- (γ) για οποιοδήποτε άλλο οίκημα ή χώρο που δεν αναφέρεται στις παραγράφους (α) και (β) ποσό μέχρι €1708.60, το χρόνο ή μέρος του χρόνου.»* (Η υπογράμμιση δική μου.)

Όπως σημειώθηκε πιο πάνω, η εκτίμηση των βασικών πραγματικών περιστατικών της κάθε περίπτωσης, όπως είναι ο καθορισμός του ύψους του τέλους, αποτελεί αρμοδιότητα της Διοίκησης.

Ανεξάρτητα του ότι, από πλευράς Διοίκησης πρέπει να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε ο τρόπος κατανομής των τελών μεταξύ των κατόχων υποστατικών να συνάδει και να είναι ανάλογος με την εξυπηρέτηση που παρέχεται, το Ανώτατο Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη επισημάνει ότι ο επακριβής προσδιορισμός του όγκου σκυβάλων που συλλέγεται από κάθε υποστατικό είναι εξ' αντικειμένου δυσχερής και, ως εκ τούτου, δυσχερής είναι και ο υπολογισμός του ανάλογου τέλους σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά. (βλ. Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Υπόθεση **Φίλιππος Δημητρίου και Υιοί Λτδ ν. Δήμου Λεμεσού**, με αρ. 2/91, ημερ. 30 Μαρτίου 1992).

Δεδομένου ότι η επιβολή του τέλους έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και σκοπός της είναι η κάλυψη των δαπανών για την υπηρεσία που προσφέρεται και η δημιουργία μέσων παροχής της, το ύψος του τέλους σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι ανάλογο με το γενικό κόστος παροχής της υπηρεσίας και δεν πρέπει εύλογα να υπερβαίνει την αξία της (βλ. Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου στις Προσφυγές **Harris Georgallides v. The Village Commission of Ay. Fila and Another** 4 R.S.C.C. 94 και **Αδελφοί Λευκαρίτη v. Δήμου Λεμεσού**, Προσφυγή με αρ. 1/1991, ημερ. 23 Οκτωβρίου 1992).

Σύμφωνα με τη νομολογία, τα κριτήρια με βάση τα οποία γίνεται ο καθορισμός του τέλους σκυβάλων, είναι:

- ο όγκος ή η έκταση των υποστατικών,
- η χρήση των υποστατικών,
- ο αριθμός των ατόμων που εργάζονται ή διαμένουν σ' αυτά,
- η κατά προσέγγιση υπολογιζόμενη ποσότητα σκυβάλων,
- οι παρεχόμενες υπηρεσίες αποκομιδής και το ύψος της απαιτούμενης για αυτές δαπάνης

(βλ. Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου στις Προσφυγές **Commercial Union Assurance Cyprus v. Δήμου Λεμεσού**, με αρ. 940/87, ημερ. 6 Απριλίου 1990, **Γεώργιος Π. Ζαχαριάδης v. Δήμου Λεμεσού**, με αρ. 998/89, ημερ. 30 Μαρτίου 1991 και **Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου v. Δήμου Μέσα Γειτονιάς**, με αρ. 1183/99, ημερ. 31 Οκτωβρίου 2000).

2.Γ. Τα δεδομένα της περίπτωσης του παραπονούμενου

- (1) Ο παραπονούμενος με επιστολή του ημερ. 27 Δεκεμβρίου 2016 υπέβαλε ένσταση στον Έπαρχο Λεμεσού για το ύψος της εισφοράς κοινοτικών υπηρεσιών και των τελών αποκομιδής σκυβάλων που του επέβαλε το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης για το έτος 2016. Επίσης, με επιστολή του ημερ. 8 Ιουνίου 2017 υπέβαλε ένσταση για το έτος 2017.
- (2) Στην απαντητική του επιστολή ημερ. 18 Αυγούστου 2017, ο Έπαρχος Λεμεσού ανέφερε ότι δεν εξέτασε τις ενστάσεις για τα έτη 2016-2017 επειδή αυτές δεν υποβλήθηκαν εντός των καθορισμένων χρονικών πλαισίων που καθορίζονται από τη σχετική νομοθεσία.
- (3) Με επιστολή του ημερομηνίας 17 Ιουλίου 2018, ο δικηγόρος του παραπονούμενου υπέβαλε ένσταση στον Έπαρχο Λεμεσού για τις φορολογίες που του είχαν επιβληθεί για το έτος 2018.
- (4) Στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 20 Δεκεμβρίου 2018, ο Έπαρχος Λεμεσού ανέφερε στον παραπονούμενο ότι η ένστασή του «*απορρίπτεται αφού η φορολογία η οποία σας επιβλήθηκε είναι σύμφωνη με τα καθορισμένα από το Κοινοτικό Συμβούλιο κριτήρια*».

(5) Στην επιστολή του ημερ. 25 Ιουλίου 2019, ο Έπαρχος Λεμεσού μου ανέφερε ότι:

«

Όσον αφορά την ένσταση του κ. Ν..... για την εισφορά κοινοτικών υπηρεσιών, τελών σκυβάλων και των τελών ακίνητης ιδιοκτησίας που του επέβαλε το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης για τα έτη 2016 και 2017, το Γραφείο μου, με επιστολή με αρ. φακ. xxxxxx και ημερ. 18 Αυγούστου 2017, απέρριψε αυτή αφού με βάση το άρθρο 106 του περί Κοινοτήτων Νόμου αυτή υποβλήθηκε εκπρόθεσμα. Σχετική είναι η επιστολή του χωρίς ημερομηνία η οποία λήφθηκε από το Γραφείο μου στις 27 Δεκεμβρίου 2016 και η επιστολή του ημερ. 8 Ιουνίου 2017, που αφορούν ενστάσεις για την ετήσια εισφορά κοινοτικών υπηρεσιών που του επιβλήθηκαν από το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης για τα έτη 2016 - 2017. Σύμφωνα με την ανάρτηση των καταλόγων φορολογίας κοινοτικών υπηρεσιών και σκυβάλων για το έτος 2016, στο πίνακα ανακοινώσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου έγινε στις 12 Μαρτίου 2016 και το εν λόγω Πιστοποιητικό λήφθηκε στο Γραφείο μου στις 17 Μαρτίου 2016. Η ημερομηνία ανάρτησης του φορολογικού καταλόγου για το έτος 2017 έγινε στις 10 Μαΐου 2017.

Ως εκ τούτου και για τα δύο πιο πάνω αναφερόμενα έτη οι ενστάσεις του κ. Ν..... υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα, αφού παρήλθε το διάστημα των δεκατεσσάρων ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης του Συμβουλίου, το οποίο προνοείται από το άρθρο 106 (1) (δ) του περί Κοινοτήτων Νόμου. Σημειώνεται ότι και στις δύο περιπτώσεις, ο ενιστάμενος ειδοποιήθηκε γραπτώς από το Γραφείο μου με αναφορά στα σχετικά άρθρα του Νόμου όσον αφορά τα καθορισθέντα χρονιά περιθώρια υποβολής εντάσεων.

.....

Σημειώνεται ότι, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 116(1)(3) του Ν. 86(Ι)/99, κάθε Κοινοτικό Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει, να τροποποιεί και να ανακαλεί εκάστοτε κανονισμούς προνοώντας για την επιβολή ετήσιας εισφοράς για κοινοτικές υπηρεσίες με την επιφύλαξη όταν επιβάλλονται οποιοδήποτε ποσό σε κάτοχο που δεν διαμένει στην κοινότητα, θα αποστέλλεται αμέσως από το Συμβούλιο σ' αυτόν ειδική ειδοποίηση για το ποσό που του επιβάλλεται».

(6) Μετά από συζήτηση που είχε ο αρμόδιος για την υπόθεση Λειτουργός του Γραφείου μου με τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης, αποστάθηκαν στο Γραφείο μου οι πιο κάτω πληροφορίες σε σχέση με τα κριτήρια που είχαν θεσπιστεί από το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης για τον καθορισμό του ύψους των κοινοτικών υπηρεσιών και των τελών σκυβάλων για το έτος 2018:

Κριτήρια για την επιβολή κοινοτικών υπηρεσιών

Μονήρης οικογένεια χωρίς περιουσία	- €20 - 25
Συνταξιούχοι - Ηλικιωμένοι	- €35
Νεαρές οικογένειες με υποστατικό	- €45

Μεγαλύτερες ηλικιακά οικογένειες με περιουσία	- €55
Ενοικιαστές	- €40
Υποστατικά με μερική λειτουργία εντός του έτους	- €30
Κάτοικοι με πιο εύπορη οικονομική και περιουσιακή κατάσταση	- €60
Ποσά αναλόγως αξίας περιουσίας - Ανώτατη φορολογία	- €300

Κριτήρια για την επιβολή των τελών αποκομιδής σκυβάλων

Υποστατικά με δύο άτομα και άνω	- €90
Μονήρη άτομα	- €60 - 70
Κλειστά υποστατικά χωρίς λειτουργία	- €50
Υποστατικά με λειτουργία μισό χρόνο	- €80

Τα πιο πάνω κριτήρια, δεν βασίζονται, σε ότι αφορά στην εισφορά κοινοτικών υπηρεσιών, στην αξία της περιουσίας του κάθε φορολογούμενου όπως προνοείται στη νομοθεσία, αλλά σε κριτήρια που αφορούν στη σύνθεση της οικογενειακής μονάδας, την ηλικία, την μερική (ή ολική;) λειτουργία ενός υποστατικού κ.ά.

Παρά τη σχετική παράκληση του αρμόδιου για την υπόθεση Λειτουργού του Γραφείου μου προς τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου, τα κριτήρια για την επιβολή της εισφοράς κοινοτικών υπηρεσιών και των τελών αποκομιδής σκυβάλων για τα έτη 2016 και 2017 δεν γνωστοποιήθηκαν στο Γραφείο μου.

- (7) Το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης επέβαλε στον παραπονούμενο εισφορά κοινοτικών υπηρεσιών και τέλη αποκομιδής σκυβάλων ως ακολούθως:

	Εισφορά κοινοτικών υπηρεσιών	Τέλη αποκομιδής σκυβάλων
Για το έτος 2016	€45	€70
Για το έτος 2017	€45	€70
Για το έτος 2018	€45	€90

3. Συμπεράσματα - Κριτική - Εισηγήσεις

Μέσα στα πλαίσια της διερεύνησης της υπόθεσης, Λειτουργός του Γραφείου μου επιβεβαίωσε ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού, οι ενστάσεις του παραπονούμενου για τα έτη 2016 - 2017 παραλήφθηκαν στα Γραφεία της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού μετά την πάροδο των δεκατεσσάρων ημερών από την ημερομηνία ανάρτησης των φορολογικών καταλόγων από το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης. Για το λόγο αυτό, κρίθηκαν ως εκπρόθεσμες και δεν εξετάστηκαν.

Οι κατάλογοι με τις φορολογίες για τα εν λόγω έτη γνωστοποιήθηκαν με Δημόσιες Γνωστοποιήσεις στην κοινότητα της Μαθηκολώνης. Μετά την ανάρτηση της Δημόσιας Γνωστοποίησης, το Κοινοτικό Συμβούλιο ενημέρωσε και γραπτώς όλους τους κατόχους περιουσίας που διαμένουν μόνιμα στην κοινότητα αποστέλλοντάς τους ειδική ειδοποίηση για τις εισφορές κοινοτικών υπηρεσιών, παρόλο που κάτι τέτοιο δεν είναι απαραίτητο με βάση την ισχύουσα νομοθεσία. Όπως σημειώθηκε πιο πάνω, η αποστολή ειδοποιήσεων είναι υποχρεωτική μόνο για όσους φορολογούμενους δεν διαμένουν στην κοινότητα.

Το ύψος των τελών αποκομιδής σκυβάλων που επιβλήθηκαν στον παραπονούμενο για τα έτη 2016 - 2018 βρίσκονται εντός των ορίων που θέτει ο νόμος και, με δεδομένο ότι η επιβολή του τέλους έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και σκοπός του τέλους είναι η κάλυψη των δαπανών για την υπηρεσία που προσφέρεται, σημειώνω, απλώς, ότι δεν συντρέχει λόγος οποιασδήποτε παρέμβασής μου σε σχέση με αυτά.

Σε ότι αφορά όμως την εισφορά κοινοτικών υπηρεσιών, διαπιστώθηκε ότι το ποσό που επιβλήθηκε στον παραπονούμενο δεν υπερέβαινε, μεν, τα €854 που είναι, σύμφωνα με τη νομοθεσία, το ανώτατο όριό της, αλλά το ύψος της, για το έτος 2018, δεν είχε καθοριστεί με βάση τα κριτήρια που προνοούνται στη νομοθεσία, δηλ. την αξία της περιουσίας που ο κάθε φορολογούμενος κατείχε στην Κοινότητα της Μαθηκολώνης κατά τον κρίσιμο χρόνο. Η βάση επιβολής της και η κατάταξη των φορολογουμένων με βάση άλλα κριτήρια π.χ. τη σύνθεση της οικογενειακής μονάδας, την ηλικία, την μερική (ή ολική;) λειτουργία ενός υποστατικού (βλ. παρ. 2(Γ)(6)), ήταν έκνομη.

Η ετήσια εισφορά κοινοτικών υπηρεσιών είναι φόρος που επιβάλλεται, κατά δέσμια αρμοδιότητα, από το Κοινοτικό Συμβούλιο στους κατόχους περιουσίας που βρίσκεται μέσα στα γεωγραφικά όριά του. Το Συμβούλιο έχει διακριτική εξουσία να καθορίζει το ύψος της σε σχέση με κάθε κάτοχο περιουσίας, σύμφωνα με την περιουσία του κάθε κατόχου περιουσίας και αφού λάβει υπόψη οποιοσδήποτε άλλους φόρους επιβλήθηκαν στον ίδιο από το Κοινοτικό Συμβούλιο. Το ύψος της εισφοράς δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των €854. Αυτό είναι το πλαίσιο εντός του οποίου το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης θα έπρεπε να είχε επιβάλει τις φορολογίες.

Υπενθυμίζω ότι η δράση της διοίκησης πρέπει να διέπεται από τις αρχές της χρηστής διοίκησης⁷, οι οποίες διασφαλίζουν στον διοικούμενο καλόπιστη και δίκαιη αντιμετώπιση. Η αρχή της καλής πίστης ορίζει ότι *«η διοίκηση δεν επιτρέπεται να ενεργεί με τρόπο ασυνεπή, αντιφατικό ή κακόπιστο, ώστε να εξαπατά ή να ταλαιπωρεί χωρίς λόγο το διοικούμενο»* και ότι *«η διοίκηση δεν δικαιούται, επικαλούμενη τις ίδιες της παραλείψεις, για τις οποίες δεν είναι υπαίτιος ο διοικούμενος, να αρνείται την υπέρ του διοικούμενου συναγωγή των ωφελημάτων και νόμιμων συνεπειών που προκύπτουν από την κατάσταση αυτή.»*.

⁷ Βλ. Νόμο 158(Ι)/1999, περί Κωδικοποίησης των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου που πρέπει να διέπουν τη δράση της Δημόσιας Διοίκησης.

Διαφωτιστική είναι και η ανάλυση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της καλής πίστης στο σύγγραμμα «Γενικό Διοικητικό Δίκαιο» του Π.Δ. Δαγτόγλου, τρίτη εκ. (παρ. 387 επ). Αναφέρονται τα ακόλουθα:

«Από την αρχή της καλής πίστεως προκύπτει ότι (όπως ο ιδιώτης έτσι και) η διοίκηση δεν δικαιούται να εκμεταλλευθεί ή, ακόμη λιγότερο, να δημιουργήσει καταστάσεις πλάνης, απάτης ή απειλής. Το Συμβούλιο της Επικρατείας εφαρμόζει μάλιστα στην διοίκηση την λεγόμενη αρχή του *estoppel* (χωρίς βέβαια να την αναφέρει ρητώς), όταν δέχεται ότι η διοίκηση δεν δικαιούται, επικαλούμενη τις ίδιες της παραλείψεις για τις οποίες δεν είναι υπαίτιος ο ιδιώτης, να αγνοεί μια ευνοϊκή γι' αυτόν πραγματική κατάσταση, δημιουργημένη από πολύ χρόνο, και να αρνείται την υπέρ του ιδιώτη συναγωγή των ωφελημάτων και των νόμιμων συνεπειών που προκύπτουν από την κατάσταση αυτή

Συγγενής είναι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του ιδιώτη. Η διοίκηση παραβαίνει την αρχή της καλής πίστεως προπάντων όταν ενεργεί κατά τρόπο αντίθετο προς την δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του ιδιώτη. Η εμπιστοσύνη του ιδιώτη στην καλή πίστη, ειλικρίνεια και συνέπεια της διοικήσεως είναι αναγκαία για την λειτουργία κάθε δημοκρατικής πολιτείας. Σε ένα κοινωνικό κράτος, όπου το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής και σημαντικό ποσοστό της κοινωνικής ζωής ρυθμίζεται, εξαρτάται ή, εν πάση περιπτώσει, θίγεται από την παροχική και ρυθμιστική κυρίως διοίκηση, ένα *minimum* εμπιστοσύνης του ιδιώτη είναι *sine qua non*."

Με βάση τις πιο πάνω επισημάνσεις, κρίνω ότι η ενέργεια του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης που αφορά την επιβολή στον παραπονούμενο εισφοράς κοινοτικών υπηρεσιών για τα έτη 2016 - 2018, δεν βρίσκει έρεισμα στο Νόμο. Εισηγούμαι, συνεπώς, όπως αυτή επανεξεταστεί.

Αναμένω, περαιτέρω, ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης θα καθορίσει τα κριτήρια επιβολής της εν λόγω εισφοράς με βάση τα νόμιμα κριτήρια στα οποία έκανα αναφορά πιο πάνω και ότι θα τα εφαρμόζει με ακριβοδίκαιο τρόπο για όλους τους κατόχους περιουσίας εντός των ορίων της κοινότητας.

Η παρούσα Έκθεση υποβάλλεται στον Πρόεδρο και τα Μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης και κοινοποιείται στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, στον Έπαρχο Λεμεσού και στην Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου, για ενημέρωση.

Μαρία Στυλιανού - Λοττίδη
Επίτροπος Διοικήσεως και
Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων